

Lidens Tidning

LIDENBYGDENS FRAMTID • MARS 2001 • ÅRGÅNG 4, NR 1

DIN NYCKEL TILL ALLT
www.lidenbygden.com

Historiens vingslag sid 18-19

Om ni tycker att denna tidning kommer för sällan,
kolla på internet: **www.lidenbygden.com**

Bya- gemenskap

= att träffas
och ha roligt.

sid 15

Vinprovning

sid 17

Personligheter på Dackebränna

sid 8-11

I DET HÄR NUMRET:

Annonser	2
Föreningsnytt	4-5
Lidens företagarförening	6-7
Dackebränna	8-11
Byagemenskap	15
Pibbles frågelåda	16
Historiens vingslag	18-19
Vi gratulerar	17

Våren närmar sig med stormsteg efter en snöfattig vinter. Barnen gillar, det inte men alla som betalar snöröjning eller skottar själva har ju haft en behaglig tid. I skrivande stund har inte politikerdebatten i Liden varit ännu, men man hoppas ju att dessa män och kvinnor har något gott att komma med. Jag passar på att hacka lite på de som bromast utvecklingen i Liden tidigare för de verkar ju inte som man tänkt speciellt långsiktigt. Sossar i all ära men börjar det inte växa mossor på dom snart? Hoppas allt löser sig annars kommer bildandet av ett Lidenparti allt närmare. Politiker måste komma ihåg att de är till för oss och inte tvärtom! Fast vad vet man,

Lidenborna har ju tagit Göran Persson på orden och börjat avla barn. Sista siffran jag hörde var att det skulle födas 11 stycken under året.

Vi vill ha badhus, camping, fler företag kanske industrier och en blomstrande bygd eller?

/Tore

EXTRAPRIS!

Om du bokar annons
i ett år (fem nr)
Lämnar vi 20% rabatt

Tidningen utkommer fem gånger per år.

Stoppdatum för annonser och artiklar är: 1 feb, 1 apr, 1 jun, 1 aug, 1 nov
Vill du skicka eller faxa ditt bidrag?

Lidens Tidning
IT-Centrum
Husåsvägen 15
86041 Liden
Tel 0692 - 103 12
Fax 0692 - 103 12

Föreningar annonserar gratis!!!!!!

Föreningarna får dela på en dubbelsida, varför vi tar oss friheten att redigera materiel om utrymmet är begränsat. De föreningar som ändå vill ha sitt materiel ograverat är välkomna att köpa annonsplats. Ring i så fall för kostnads kalkyl.

Nästa tidning utkommer vecka 17 2001

Nästa stoppdatum: 1 April

Annonspriser: 1/9 sida 120:- 2/9 sida 240:-
1/3 sida 320:- 1/2 sida 550:-
Alla priser exkl moms. Helsida 880:- Köp och säljannons 25:- ca 20 ord.

Ansvarig utgivare: Lidenbygdens Framtid	Telefon 0692 - 105 67	Mobil / E-post tidning@lidenbygden.com
Artiklansvarig: Kerstin Cahling-Hansson	0692 - 200 33	cahling@lidenbygden.com
Layout: IT-Centrum	0692 - 103 12	it@lidenbygden.com
Annonser: Pia Åström	0692 - 105 59	pia@lidenbygden.com
Tore Löfvenius	0692 - 103 12	tore@lidenbygden.com
		070-277 36 40
Föreningsansvarig: IT-Centrum	0692 - 103 12	
Fax:	0692 - 103 12	
E-postadress: tidning@lidenbygden.com		

OBS! VIKTIGT! OBS! TILL ALLA SOM BOR UTANFÖR UTGIVNINGSSOMRÅDET!

Till alla som får eller vill ha tidningen skickad till sig i fortsättningen!!
På grund av dåliga reklaminkomster och tidningens mål att vilja ha mer än annonser i densamma tvingas vi ta ut en liten avgift om 75:- / år.

Ring eller maila så skickar vi tidning och inbetalningskort.

STYRELSEN

SUNDSVALLS
KOMMUN

Semestervikarier

Socialtjänsten söker vikarier till Rutsgården och Hemtjänsten i Liden-Boda-Holm och Indal vid semestertider i vår och sommar.

*Du som är intresserad av att arbeta med äldre,
och kanske har lite erfarenhet och framförallt ett stort intresse.*

Hör av dig till:

Rutsgården - Ingela Winroth - Söderberg 0692 - 101 13
Hemtjänsten - Lillemor Persson 0692 - 105 08

Lidens Majblommekommitté informerar:

Snart knackar våra elever i Indal, Liden och Holm på din dörr -
onsdagen 11 april kan du köpa majblommor.

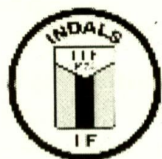
Lidens Majblommekommitté har funnits sedan början av 1920-talet.
Numera säljer barnen blommor för ca. 25.000 varje vår.

Vart går dessa pengar?

Vi lämnar bidrag till Astma och Allergiförbundet och Medelpads Diabetesförening som arbetar för barn och ungdomar. En del av de pengar som försäljningen inbringar går till lokala stödinsatser. Det kan vara sommarläger för ungdomar med särskilda behov, bidrag till inköp av glasögon eller hjälp till familjer som av olika anledningar hamnat i kris. Någon med t.ex dyslexi kan få bidrag till en dator.

I styrelsen för kommittén ingår Mats Sollén, Barbro Eckmühl, Margareta Sandström och Bertil Sjöberg.

För Lidens Majblommekommitté / Mats Sollén, ordförande

INDALS IF

Årsmöte 18 mars kl 18.00 i klubbstugan
VÄLKOMMEN!

INDALS HEMBYGDSFÖRENING

Årsmöte 25 mars kl 15.00 i hembygdsgården
Servering av våfflor

VÄLKOMMEN!

PRO Indal

Del 2 av Indals historia finns nu att köpa. Pris 100:-
Almanacka för år 2001. 40:-

Kontakta Gun Hammarberg 060-92118

Borttappade mammor och sjungande ben

Berättelse om en liten dinosaurie

Teater Pero, Stockholm

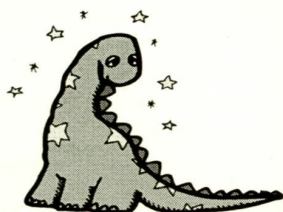
I en sandhög ligger nio stora ägg. Det är dinosauriemamman som har gömt dem där i väntan på att de skall kläckas. Plötsligt är ett ägg borta och mamman letar febrilt efter sin älskade unge. Den nykläckte lille Dino vill ju vara med sin mamma och bestämmer sig för att gå ut i världen och leta efter henne. Men vad skall han leta efter? Han vet ju inte hur en mamma ser ut! På sin jakt möter han en flygande drake som sprutar eld och ett skelett som visar honom vägen.

För barn 3-4 år

Föreställningen är ca 25 minuter.

Häreborg, Indal, söndag 1/4 kl 13.00

Förköp av biljetter gm Indals bibliotek, 922 56, från 23/3

Spelartrupp säsong 2000/2001.
Spelare födda 88-92.

Liden Bears tillhör Indalslidens Sportklubb Barn & Ungdom.

Det saknas: Linus Hedberg, back.

1 STEFAN LINDSTRÖM målvakt	3 JOAKIM ÅSTRÖM back	4 ALEXANDER LIND forward	5 BJÖRN LINDSTRÖM forward	6 JOEL LINDBERG back	7 NILS BACKLUND forward	8 JOEL RICKARDSSON forward
9 PATRIK JONSSON forward	10 ROBIN ERIKSSON forward	12 CAMILLA JONSSON forward	14 ERIK OLSSON forward	17 ROBIN B. GREIN forward	18 ERIK LINDGREN back	20 OLLE ÖBERG forward

Lövved säljes

Hemtransport kan ordnas.

Örjan Rudin

0692 - 210 72

070 - 534 93 83

Årsmöte

Söndag 4 april
kl 15.00

Lidens skola
(IT-Centrum)

Lidens NVFO meddelar:

Årsmöte 21 mars kl 19

Lokal: Lidenakademin (fd Elim)

Alla fiskeintresserade hjärtligt välkomna!

5 nya fiskepolis har utbildats

Skärpt kontroll kommer att äga rum på våra sjöar.

Respektera våra regler och lös fiskekort!

Onsdagen den 14 mars 2001 kl 19.00

Bredband till Liden våren 2001. Lidens Villaförening och Telia har tecknat ett avtal som kommer att erbjuda 70 st bredbandsanslutningar till boende i centrala Liden. Att ha tillgång till Internet är i dag ett måste för att som småföretagare kunna arbeta i landsbygd. Tillsammans med Lidens IT-Centrum tänker vi presentera de möjligheter du har att arbeta med ditt företag genom att öppna en egen hemsida.

Välkommen till Lidens IT-Centrum, Lidens Skola, Liden

Lördagen den 24 mars 2001 kl 13.00

Vikar i västerled och österled. Kan Stige-skatten från Indal vara en viktig pusselbit i kartläggningen av vikingarnas handelsvägar? Arkeologen, författaren och journalisten Catharina Ingelman-Sundberg tar dig med på en spännande och lärorik resa i historien. Initiativet till föreläsningen kommer från Berit Wästfelt, LidenAkademin, medlem i Lidens Företagarföreningen. Föreläsningen genomförs i samarbete med Sundsvalls Museum. Lära dig mer om bygdens historia. Boka dagen!

Välkommen till Sundsvalls Museum, Kulturmagasinet, Sundsvall.

Onsdagen den 4 april 2001 kl 19.00

Introduktion om kurs i personlig utveckling och stresshantering.

Föredragshållare är Jeanette Byström Grein, egen företagare och medlem i Lidens Företagarförening. Jeanette berättar om hur din hälsa och ditt välbefinnande påverkas av stress, negativa tankar och andra människors påverkan på dig. Hennes kurser ger dig information och råd om hur du personligen kan förbättra din hälsa och ditt välbefinnande. Som företagare har man inte råd eller tid att vara sjuk – eller hur?

Välkommen till LidenAkademin, Lidenvägen 86, Liden

Onsdag den 25 april 2001 kl 19.00

Introduktion om kurs i grafisk formgivning. Föredragshållare är Mark Grein, egenföretagare och medlem i Lidens Företagarförening. Mark ger en introduktion om vad grafisk formgivning är. Som företagare kan du själv lära dig grunderna i formgivning och på så sätt spara både tid och pengar när du skall utforma ditt företags presentation. För den som vill lära sig mer kommer Företagarföreningen att erbjuda en heldagskurs i ämnet.

Välkommen till Lidens Pensionat –Tingssalen, Lidenvägen 92, Liden

Lördagen den 19 maj 2001. Vårfest, hela dagen.

Företagarföreningen arrangerar en resa med "hemligt mål" för medlemmarna. Målsättningen är att vi skall ha jättekul tillsammans så boka denna dag redan nu.

Vi återkommer med information under mars månad.

Välkommen till "årets resa".

Vår landshövding Gerhard Larsson kommer till Liden våren 2001.

Välkommen till
SALONG MARIA

0692 – 105 27
Husåsvägen 10

SOLARIET Jonsson & Söner
i Indal AB

Vill du sola?
Nya rör!

(fd Jannes Taxi)

060 – 920 50

070 – 325 75 59

Boka tid efter 16.00
På tel 070-368 03 79

Vandrarhemmet Liden
/ Katarina Lind

"En tur utöver det vanliga"

Landshövding Gerhard Larsson leder en styrgrupp som ska se till att Västernorrland har en vision för 2005. "Det är en övergripande vision, en långsiktig utvecklingsprocess, fokuserad på länets styrkor, tydliggöra länet utåt och ge länsinnevånarna identitet". Ungefär så låter grunden till Vision för Västernorrland 2005. Lidens Företagarförening har bjudit in Gerhard Larsson för att han skall få träffa oss Lidenbor, stifta bekantskap med vår bygd samt under trevliga former diskutera gemensamma intressen som kan stärka Lidens identitet.

Tid och plats kommer att informeras medlemmarna i god tid före mötet.

AKTIVITETER OCH KURSER UNDER HÖSTEN 2001

Hemvändarfest med Cirkus Scala i Liden	Augusti	2 dagar
Grundkurs i företagsbokföring	September	2 lördagar
Personlig utveckling och stresshantering	Oktober	1 dag
En inblick i grafisk formgivning	November	1 dag
Företagarna i Liden	December	Julfest

INFORMATION OCH INTRESSEANMÄLAN

Tematräffarna är i första hand till för medlemmarna i Företagarföreningen och kostar ingenting om inget annat anges. Har du vänner som är intresserade får du givetvis ta med dessa som gäster. Under TEMAKVÄLLARNA serveras fika till självkostnad.

Har du frågor om vårens TEMAKVÄLLAR eller idéer kring höstens AKTIVITETER skall du kontakta Anders Wästfelt, 0702-373832, eller anders@wastergarden.nu

Är du intresserad av våra KURSER ring till Jeanette Byström Grein på tfn 070 -3994899 eller jb.utveckling@swipnet.se för information och anmälan.

VÄLKOMNA TILL VÅRA KURSER OCH AKTIVITETER

önskar styrelsen för Lidens Företagarförening
(vi reserverar oss för ev. ändringar i programmen)

PERSONLIGHETER PÅ DACKEBRÄNNA

Det finns många personligheter på Dackebränna från 1860 till idag. Jag har godtyckligt valt några. Alla hade unika egenskaper och märkliga levnadsöden. Andra skall inte förglömmas eller förringas. Alla var för sin tid tvungna att efter bästa förmåga bidra på sitt sätt till överlevnaden på Dackebränna. I det här numret presenteras en nybyggarfamilj och en som kunde ställa blod. I nästa nummer följer fler personligheter. Tack till alla som nämnts i artiklarna och dessutom tack till Erik Edvall, Järkvissle, Bertil Gradin, Liden, Bror Gradin, Klärke, Yngve Gradin, Liden och Sven Söderqvist, Sunnäs för hjälp vid artikelskrivandet. / Arne Johansson

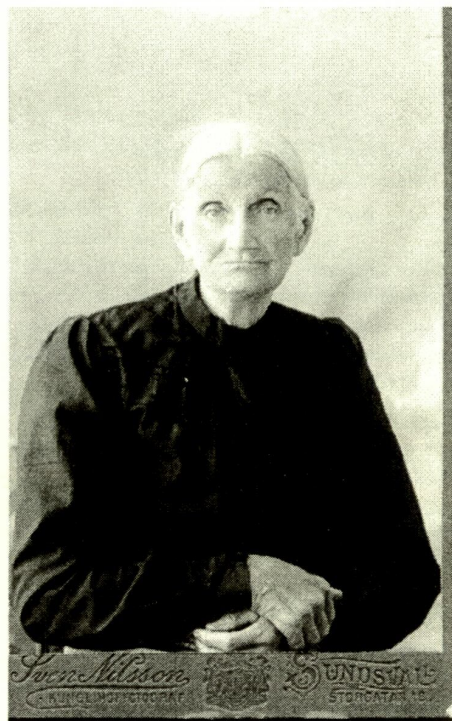
MAJA STINA OCH PAULUS GRADIN – NYBYGGARE

År 1860 slog Paulus Gradin f. 1830 med familj ned sina bopålar på Dackebränna. De första nätterna tillbringades i det fria vid en enkelt kringbyggd stor sten, som kan ses ännu idag. Paulus Gradin kom ursprungligen från Graninge och hans hustru Maja Stina Abrahamsdotter f. 1833 från Remslemon i Sollefteå. Första ”riktiga” bostaden på Dackebränna blev en lada. Sägner berättar att när föräldrarna gick för att göra sina dagsverken i Dacke, på andra sidan älven, stängdes barnen in i la-

Maja Stina och Paulus Gradins första bostad på Dackebränna 1860

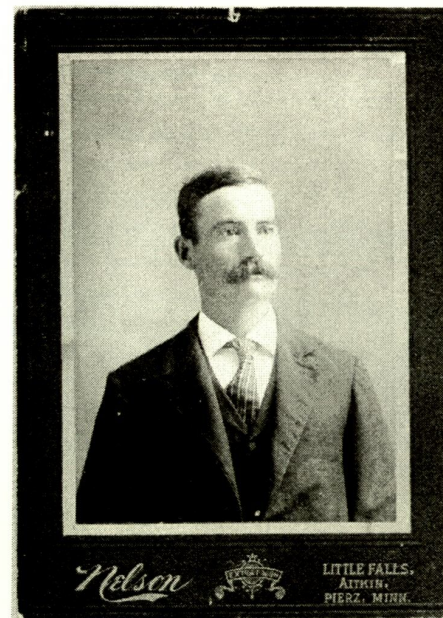
dan. Den mat som fanns gömdes undan på åsarna under taket för att barnen inte skulle okynnesäta under dagen.

Maja Stina Gradin en av de första nybyggarna på Dackebränna

Äldst av de fyra sönerna var Abraham Olof f. 1856. Han blev faktor för ett skogsbolag i Jämtland. Nästa son, Anders Erik f. 1858, blev sjuk vid skogsarbete vid Sillrebodarna och dog i lunginflammation endast 29 år gammal. Tredje sonen, Johan Paulus f. 1865, blev torpare på Dackebränna och hembygden trogen. Slutligen fjärde sonen, Jonas Helvig f. 1867, utvandrade till staten Washington i Amerika i november 1892 (vid 25 års ål-

der). Han avled 1959 vid 92 års ålder utan att ha återsett Sverige och Dackebränna.

Jonas Gradin

Det berättas att när Maja Stina skulle hälsa på i Sollefteå, gick hon upp redan på lördagseftermiddagen till mjölnare Thuns vid Kvarnån (Brudsjön) för att övernatta. Tidigt på söndagsmorgonen gick hon sedan till Bispfors och besökte gudstjänsten där. Senare samma dag nådde hon slutligen Sollefteå. Inalles en vandring på dryga 7 mil.

Paulus Gradin var sågställare på Sillre såg under den legendariske sågverksinspektorn S. U. Orstadius. Paulus drabbades av en obotlig sjukdom och blev hårt skuldsatt hos handlaren på andra sidan älven. Till sist måste torpet säljas men familjen fick nyttja hästen, 2 kor och en

kalv. Sjukdomen förvärrades och trots behandling på Karolinska sjukhuset i Stockholm avled Paulus Gradin vid 57 års ålder på sjukhuset år 1887. Stoftet hade man inte råd att transportera till hembygden och därför blev han begravd i Stockholm. Förutom vardagens vedermodor och enkla levnadsförhållanden drabbades Maja Stina således inom några få år av förlusten av dels sin make och dels sin son samt att ta farväl av en son som ville söka lyckan i Amerika. Man blir ödmjuk inför hennes levnadsöde. Hon levde som änka i 27 år och avled 1914.

MANNE NORDLUND – BLODSTILLARE

Olof Emanuel Nordlund (1881-1960) eller Manne Nordlund, som han kallades i dagligt tal, ägde den unika förmågan att via tankekraft kunna stoppa ett blodflöde, att ”ställa blod” eller ”stämna blod”, som man sade ibland. Manne var uppväxt i Oxsjö och blev tidigt änkeman med tre pojkar. Han gifte om sig och flyttade till Dackebränna där familjen livnärde sig av jord- och skogsbruk. Manne var hård mot sig själv. Ja rent av arbetshet. Som exempel kan nämnas att han alltid arbetade barhänt sommar som vinter oberoende av väderlek. Mycket tidigt lärde sig Manne spela fiol och han byggde i unga år i brist på ett riktigt instrument en fiol av en cigarrlåda. Sedermera erhöll han Riksspelmansmedaljen och hans musik-kapell var mycket populärt på dansbanorna. Han var även en mycket anlitad och omtyckt auktionist.

Inte någon vet när Manne upptäckte sin

blodstillningsförmåga, men flera berättelser om fenomenet finns bevarade. Ur framlidne polisen Arne Sundins (född på Dackebränna) skrift om Stampkojan (1977) hämtar vi följande:

"En av de mera kända och kunniga personligheterna inom blodstillningens område var Emanuel Nordlund från Dackebränna by i Lidens socken. I flera säsonger (sommare och vinter) jobbade han här på Skönviks-allmänningen varvid

denna koja utgjorde hans bostad. Ofta kom Nordlunds förmåga till hjälp när skada uppkommit och han ansågs som helt säker på att kunna stoppa det allra kraftigaste blodflödet, ett kunnande

han bar med sig fram till sin bortgång. Och ännu finns i livet personer som själva bevittnat händelser då Nordlund hjälpt olycksdrabbade kamrater utan att själv närvara, d.v.s. Nordlund fanns på annan plats än den skadade.

En sådan händelse inträffade en vinterdag 1927 i området väster om Järkvissle gamla fäbodrar på södra sidan av Indalsälven. En större skogsdrivning pågick

där, med ett stort antal körare och huggare. Virket lunnades fram till Dansarmyren för vidare transport på getdoning till avlägget vid Indalsälven.

Ett ögonblick av oaktsamhet och yxan slant för en av jobbarna och hamnade med hela sin kraft i mannens vadmuskel. Blodet forsade fram och en i hast sönder-riven skjorta fick utgöra första förband. Blodflödet lät sig dock inte hejdas och bud sändes till Emanuel Nordlund som befann sig på ett närliggande skifte. Vid budet om olyckan högg Nordlund sin yxa hårt i sitt timmerlass och sade till den som lämnat budet.

- Åk du fort tillbaka och se till att den skadade kommer till doktorn. Jag skall hjälpa er dit och nu blöder han inte mera den närmaste tiden!

Med dessa ord återvände budbäraren till olycksplatsen där de närvarande till sin förvåning konstaterade hur sårkanterna vitnade och blodflödet avtog. Några förutvarande tvivlare på Nordlunds förmåga blev i all hast extra hjälpsamma att iordningställa papps-släpan på vilken den skadade kördes med häst till läkaren i Liden. Det berättas att först efter det såret sytts ihop började blod åter sippra fram."

En annan berättelse. Greta Lindahl från Anundgård, som inte kände Manne Nordlund, låg på Bollnäs lasarett. Fem läkare behandlade henne och hon var nära att förblöda. De kunde inte få stopp på blodflödet. En broder till Greta kände till Manne och kontakt togs med ålderdomshemmet (nuvarande Solgården) i Indal, där Manne bodde. Mycket riktigt, blodflödet upphörde!

På ålderns höst drabbades Manne av sockersjuka och båda underbenen måste

amputeras på Sundsvalls sjukhus. En sjuksyster kände till att "den där farbrodern sysslade med vissa saker". Läkaren som opererade berättade för Manne, när han vaknat upp, att man fått problem när man skulle operera honom. De fick inte fram något blod. Då hade Manne rest sig i sjuksängen, stark både fysiskt och psykiskt som han var, och sagt ungefär på

Manne Nordlund vid Vanföranstalten i Härnösand för inprovning av benproteser, slutet av 1950-talet.

följande sätt: "Det är så här att läkarna har sin vetenskap och jag har min. Det där ordnade jag själv klockan halv sju imorse när jag åkte in på operation och där skiljs våra vägar åt." Det var väl känt i bygden om Manne Nordlunds förmåga att "ställa blod". Han betraktades aldrig som någon trollgubbe utan sågs som en hjälpare i nöden. Det var inget konstigt med det! Man sökte

upp honom, det behövde inte vara den skadade, och han kunde stoppa blodflödet även om han inte kände vederbörande. Det räckte med att någon känd tog kontakt med honom.

Manne Nordlund lärde sig troligen blodstillningskonsten av sin farbror Ante Nordlund i Hällsjön, och till Mannes son Valfrid överfördes gåvan, men sen tar det slut enligt uppgift från de två sönerna Bengt-Olov och Nils-Ivar. "Alla orkar inte bära det. Dom far så illa så jag vill dom inte så ont". Valfrids ansiktsuttryck förändrades och han blev knepig, tystlåten och tillknäppt när han hade "ställt blod". Ofta gick han upp och lade sig en stund efteråt, berättar sönerna. De män som räddade många från att förblöda och en alltför tidig död blir genom sin outgrundliga, kanske övernaturliga krafter, odödliga personligheter i vår moderna tid.

Salong Kovland

Nu våras det, dags för nya frisyrer, slingor och djärva färger.

En bra present till högtidsdagar är våra presentkort
Alla är välkomna!

Vi har allt i modern hårvård samt

låga priser

VÄLKOMNA
Inger, Aili & Cetin
060 - 91444

- * Virkesförmedling
- * Virkesförädling
- * Skogsbruksservice
- * Interessebevakning
- * Föreningsverksamhet

Skogsägare

Norrskog hjälper dig med ditt skogsbruk, avverningar, rådgivning, mångbruksplaner och certifiering av din fastighet.

Ring gärna för mer information Nils-Erik Jonsson 0692 – 102 34

Margaretha Norberg

Tullgatan 19
Sundsvall

Telefon 060 - 17 04 71

**Järkvissle
Eko-kött**

Vi säljer kvalitetskött av ungnöt från vår gård.
Vi har ett ekologiskt jordbruk med kravgodkänd odling och djurhållning.
Uppfödda på enbart vegetabiliskt foder
Nu finns möjlighet att beställa 1/1, 1/2, 1/4, 1/8 ungnöt för leverans.

**Örjan Rudin
Pia Nägele**

Järkvissle 2227
860 41 Liden
0692 – 21072
070 – 534 93 83

Lidens tidning

IT-centrum erbjuder kurser till våren!

Grundkurs för seniorer

Lär dig surfa på nätet och grunderna i datorhantering.
Startar torsdag 15/3 kl 14.00 och pågår varje torsdag i 8 veckor.
Anmälan till IT-Centrum vardagar 8.00 – 14.00. Först till kvarn gäller och att du är pensionär. Kostnad 0:-

Grundkurs i Data

Lär dig grunderna och dessutom hur man tar isär och plockar ihop en dator och de olika delarnas namn. Startar under vecka 13 och pågår tre veckor, två kvällar i veckan. Kravet är att du inte är helt nybörjare för då kan det bli svårt att hänga med. Lämplig bakgrund är ABF:s grundkurs eller liknande. Frågor och anmälan till IT-Centrum vardagar 8.00 – 14.00.

Anmälan till IT-centrum Tel: 0692 – 103 12
Mail: it@lidenbygden.com

IT-Centrum söker dig som vill vara med att utveckla Lidens Tidning, till att bli ännu bättre. Det gäller dig som är villig att offra någon dag varannan månad att sälja annonser och även dig som kan hjälpa till att sätta ihop tidningen. För närvarande finns det endast ekonomisk möjlighet att ersätta telefonkostnader och eventuella bilkostnader. Ingen arbetsinsats är för liten för oss!!
Ring!!!!

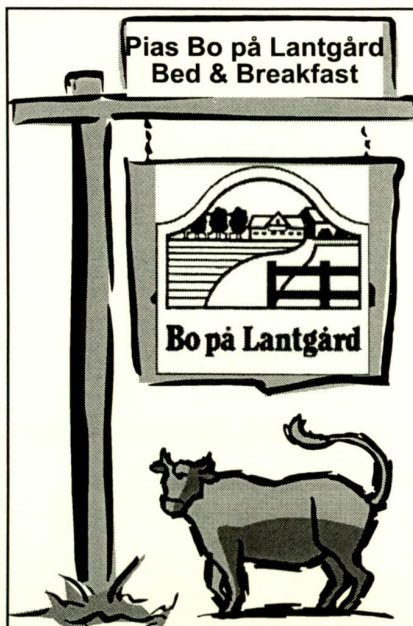
Lidens tidning

LIDVALLS TAXI

0692-210 12 Sjuk o bårtransporter
070-683 45 01 Färdtjänst
fax 0692-211 40

Sida 12

Sida 13

Mitt i natursköna Järkvissle! Öppet året runt!

Du som är på genomresa och behöver övernatta!
Eller du som får många gäster och behöver nattrum för dem!
Vi har en fullt modern utrustad villa med 5-7 bäddar för uthyrning.
Frukost och sänglinne kan erbjudas.
Alternativt självhushåll.
Du har möjlighet att göra gårdsbesök och de våra vackra Herefordkor och tjurar.
Vi driver ett ekologiskt jordbruk.

0692 - 210 72, 070 - 534 93 83

Pia Nägele

PIBBLES SECONDHAND

Kom och kika in i min butik!
Där kan du fynda bland kläder
till både stora och små.

Det finns både nytt och second hand, smycken m.m
Fina underställ o underkläder. Strumpor till herr o dam.
Pilévästar, joggingoveraller, pyjamas, strumpor, underkläder till barnen samt annat smått och gott!

Öppet: När jag är hemma, ring
0692-10559 eller 070 - 587 70 94

Så kom och hälsa på. Välkommen! / Pia
Var jag håller till? I det röda uthuset mitt emot panget
Välkommen!

BYAGEMENSKAP

= att träffas och ha roligt.

Backen-Flygge och Österflygge Byaförening har varit på utflykt under den gångna sommaren till två av fåbodvallarna som ligger inom våra byar.

Flyggebodarna på den södra sidan av Indalsälven och **Backen-Flygge fåbodvall** på den norra sidan.

Den 28 juni promenerade vi från Sundsjövägen till Flyggebodarna.
Den enda fåbodstuga i gott skick som finns kvar på vallen är Åslunds stuga här på bild.

Den 20 augusti samlades vi på Backen för att gå "Backfåbodvägen". Efter en mödosam promenad upp genom "Mördarbacken" gick vi över "Ätterkälsberget" och tog en paus vid Stor- Skovtjärn. Där berättade Erik Lind, Härnösand om torvströtagning förr och om myrens uppbyggnad och tjärnens egenskaper. Vi fick också lära oss en hel del om svamp under dagen. Vi fortsatte förbi Backviken i Väckesjön och ut till Väckesjövägen där det dukades för fåbodlunch. Det var tätmjölk, hembakat tunnbröd, gravad lax, smör, messmör, rörost och kalvdans som väl smakade. Därefter promenerade vi några hundra meter till plats för "Baksågen" av vilken vi kunde se en del rester av i bäcken. Sågen byggdes 1864 - 1865 och förutom sågbyggnad har där funnits smedja, bostadshus och stallar. "Backens Byemens kassabok (1864-1909)" gav oss mycken historia kring bl a byggnadskostnader och sågning. Slutligen promenerade vi norröver och kom till den cirkelrunda fåbodvallen där inga byggnader finns kvar. "Storskiftes Charta från 1808" hjälpte oss att hitta grunder efter tidigare byggnader. Vi avslutade dagsutflykten på vallens mittpunkt "hällan" och Erik Lind läste ur gamla handlingar om "Storskifte År 1808 Backe och Flygge Fåbodevallar".

Text och foto Ingrid Lindbergsson

Pibbles Frågelåda

- Adam och Eva fick två söner Kain och Abel. Kain dräpte Abel åkte till ett annat land och tog sig en fru. Varifrån kom denna kvinna? /Babba
Svar: Kvinnan från ett annat land hade växt upp och utvecklats alldeles på egen hand. Därav uttrycket:
En bra kvinna reder sig själv!
- Håret på huvudet växer och kan bli hurlångt som helst, men håret på övriga kroppen blir aldrig så långt, varför? /Babba
Svar: Pga att huvudet är utsatt för mer ljus så växer det bättre där. Dessutom har kroppen vant sig med att ha kläder så vi behöver ingen päls.

Här kan du fråga om precis allting och förhoppningsvis få ett svar tillbaks av vår egen Einstein, Pibbles.

Skicka alla obesvarade frågor du nånsin haft!

Lidens Tidning
Husåsvägen 15

Tel o fax 0692 – 103 12
Mail: tidning@lidenbygden.com

Handelsbanken Liden

Vi har produkterna för:
Arvs- och gåvoskattefritt sparande
Pensionssparande
Kapitalförsäkring
Kontakta oss
Handelsbanken
0692 – 10012

Vi Gratulerar

Björn
Lindström-Löfvenius
11 år 27/2

Sandra Sjödin
15 år 26/2

Jens
Sand Petersen
40 år 15/4

Birgitta
Åström
59 år 28/3

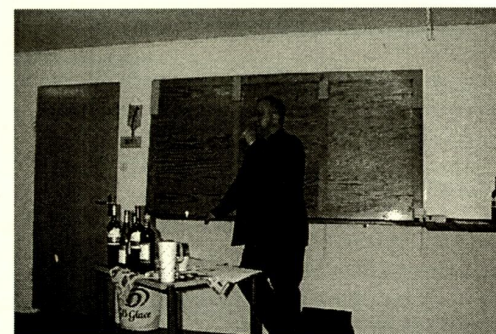
Catrin Hammarberg 35 år 20/3
Pia Åström 35 år 20/3

Kim Öhngren 10 år 3/4
Daniel Hansson 10 år 2/4

Marie Lindahl (Holm) 14 år 10/3
Sarah Hansson 12 år 12/3

VINSMAKNING OCH FINSMAKNING!

Vi var ca 60 personer som fördelade på två kvällar fick en liten inblick i vinets värld, för det är en hel vetenskap! Victoria Melin, allas vår lilla Fröken Icander, bjöd in till en spännande upplevelse på vandrarhemmet och ingen gick därifrån utan att ha lärt sig något nytt. Kjell Öberg, vinexpert på ICA Meny, guidade oss igenom 5 olika viner och vi fick "rulla" och "kolla kroppen" och "sila" och spotta i glaset! Att det fanns så mycket historia bakom varje flaska slog mig som en ny medvetenhet och jag kände mig riktigt "hednisk" när jag tänkte på alla flaskor som man nått och jämt ägnat ens färgen på innehållet en tanke innan det hamnat i strupen och flaskan i glasinglön!

Att koppla bort förnuftet och andas in aromen från vinet och sedan plocka fram vilka ingredienser som som framträder efter en stund, var riktigt roligt. Och vi var riktigt duktiga på att hitta rätt. Avslutningsvis fick vi prova något som i alla fall inte jag skulle trott på innan – ett sött dessertvin som vi sköljde ner pepparkakor med mögelost på! Jättegott! Vi hade en mycket trevlig stund och tackar Victoria för hennes initiativ. Personligen så minns jag en sak allra mest och det var när Kjell sa att det fanns egentligen inga regler för vad som passar till rött eller vitt vin. Man ska smaka sig fram och dricka det man tycker om – så vill man dricka rödvin till fisken eller vitt till ålgsteken-gör det!

Kerstin-Cahling Hansson

HISTORIENS VINGSLAG....

Red. Arne Johansson

Kerstin Åhström

Bogg Hans

Hans Bergström "Bogg Hans". Inte många Lidenbor känner hans levnadshistoria. Detta trots att han i 25 år bodde i Nilsböle och att publiciteten kring hans person är omfattande. Hans föddes i Å i Njurunda 1681. Pappan Olof Nilsson Bagge var bonde och båtman.

Hans var yngst av tre syskon. Redan som 14 åring lämnade han hemmet för att söka sig ut i stora världen. Fadern omkom vid en kommandering utanför Öland 1689. Vad Hans sysslade med fram till 1700 finns ingen säker dokumentation på.

1700 fick generallöjtnanten Carl Gustaf Rehnskiöld till uppgift att värva manskap till ett beredat elitförband. Regementet kallades för Livdragonerna och bestod av 8 kompanier på tillsammans 600 man.

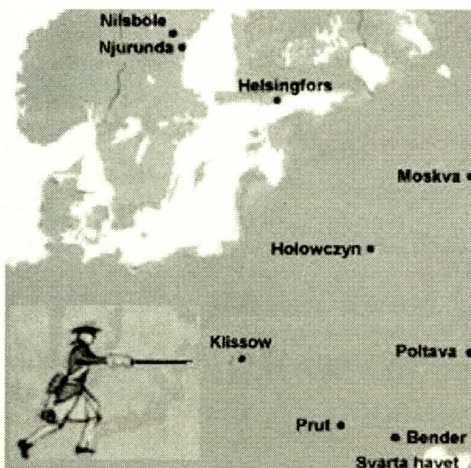
I manskapsrullan år 1700 finns Hans med, då bara 19 år gammal. Hans var stor och stark, enligt folktraditionen var han den resligaste i svenska armén. På grund av sin storlek kallades han för Lilla Krigsmakten.

På våren 1701 finns Hans med i Livdragonerna i Estland. Livdragonerna deltog i alla stora drabbningar, Klissow, Holowczyn m.fl. Vid båda dom drabbningarna besegrade Karl den tolfte bussar motståndare tre gånger så manstarka, mycket beroende på ett snabbt och rörligt rytteri. Vid Holowczyn stupade 267 Livdragoner, varav 4 officerare och 85 underofficerare. En fruktansvärd manspillan.

Tiden fram till Poltava var ett enda långt och grymt krig. På äldre dagar plågades Hans av att han vid två tillfällen på ett grymt sätt dödat två barn.

Vid Poltava var "Bogg Hans" med i kretsen närmast kungen. Han tog sig över floden Dnjepr hängande i svansen på Karl den Tolfte häst. Fortskaffningsmedlet inte ovanligt. Det är dock inte troligt att kungen var intresserad, sårad som han var, av att ha en fripassagerare över den

ganska breda floden.

Cirka 10 000 svenskar blev kvar och kapitulera- de, däribland nästan 400 Livdragoner.

Med Karl XII följde cirka 1000 man. Kung Karl hamnade så småningom i Bender. Där avdelade han en mindre styrka på 160 man under översten Axel Gyllenkrok för att etablera kontakt med svenska styrkor i Polen. Vid Polska gränsen vid Prut i trakten av Chernovtsi, överföll ryska styrkor svenskarna och samtliga blev tillfångatagna, bland dem Hans Bergström. Detta hände den 24 september 1709. Gyllenkroks män hamnade tillsammans med fångarna från Poltava i Moskva. Hans Bergström med hemort Sundsvall finns med bland fångarna.

Hans Bergström hamnade hos en bojar (Rysk högadelsman) vid namn Dortoroff utanför Moskva.

I en rulla från 1722 finns Hans Bergström registrerad hos denne bojar. Det är ovisst om Hans var skrivkunnig, någon skriftlig kommunikation från honom finns inte från den här tiden.

1721 slöts fred med ryssarna och fångarna fick en möjlighet att söka sig hem.

Vid nyår 1722 dyker Hans upp i Moskva, där han tilldelades pass, proviant, samt 2 daler och 16 öre i reskassa. I rullan över fångar finns i marginalen en anteckning om att Hans hade

hustru och barn. Dessa kom aldrig fram till Helsingfors. Om dom omkom under färden, eller valde att stanna i Ryssland vet man inte.

I slutet av april 1722 anlände 8 Livdragoner, bland dom Hans Bergström, till Helsingfors.

Av 600 Livdragoner fanns vid avresan från Moskva endast 38 kvar. Den 1 juni 1722 avseglade skutan med bl. a. Hans mot Stockholm, dit dom anlände den 4 juni. Varje menig fick där motta 10 Daler för lång och trogen tjänst. Dom ansågs i fortsättningen odugliga till krigstjänst. Fångarna blev djupt besvikna över den behandling dom fick vid hemkomsten till Sverige. Hans Bergströms situation var svår och han sökte hjälp hos konungen Fredrik I, men fick avslag.

Hans Bergström sökte sig nu norrut till hemmet i Njurunda. Hemkomsten var dramatisk. På Julaf-tonskvällen 1722 anlände han till hemmet i Å. Innan han knäckade på, släppte han lös korna i ladugården. När han stampade av snön och steg in i stugan fällde han det uttryck, som numera är klassiskt. "Hä ä gjort nu mor". "Hä ä gjort nu mor, sa Bogg Hans när han släppte lös korna på Julaf-ton". Bogg Hans hade nu varit borta i 27 år. Nio år som krigare och 13 år i fångenskap.

*Illustrationer ur boken Karoliner
av Alf Åberg och Göte Göransson (1976)
Dom flesta uppgifterna är hämtade ur
Algot Hellboms skrifter.
Sven Söderqvist i mars 2001
Forts i nästa nr.*

Visste du att:

- * Danspalatset Viljansborg i Sillre invigdes 1928. Det kan ännu ses från RV86. Under trettioalet uppträdde här dåtidens storheter som Sven-Olof Sandberg (SOS)
- * Den övre delen av Lidens nuvarande skola, som inrymmer skolsalar och bibliotek stod klar hösten 1962. 40 års jubileum nästa år!
- * Poststationen i Järkvissle upphörde den 1 nov 1970

LIDENS HEMBYGDSFÖRENING

Lidenvägen 51, 860 41 Liden, 0692 – 100 27

NY ÄGARE!

INDAL

Restaurang
Pizzeria

Polo

PIZZOR HAMBURGARE KEBAB SALLADER
DAGENS RÄTT 11.30 - 14.00

ÖPPET: MÅN - TORS 11.30 - 20.00
FRE - SÖND 12.30 - 21.00
SOMMARTID ÖPPET TILL 22.00 ALLA DAGAR

TEL 060 - 922 57
VÄLKOMMEN ÖNSKAR HAWRY

Ta med denna kupong
under vecka 11
12 - 18 mars
så bjuder vi på
sallad och dryck